

İKLİM KRİZİNİN EKONOMİK YÜKLERİ İLE MÜCADELE

POLİTİKA ÖNERİLERİ KİTABI

Gençlerin politika üretme fırsatı

Gençlik Katılımı

<https://iklimkrizi.projesi.org/>

POLİTİKA ÖNERİLERİ KİTABI

Bu proje Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz

**Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir**

İKLİM KRİZİ VE EKONOMİK YÜKLERİ

Etkinlik Fotoğrafları

<https://iklimkrizi.projesi.org/>

POLİTİKA ÖNERİLERİ KİTABI

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

İKLİM KRİZİ VE EKONOMİK YÜKLERİ

Etkinlik Fotoğrafları

ETKİNLİKLER:

Açılış Etkinliği (Elazığ - 1-3 Temmuz 2025)

Yerel Gençlik Katılımı (Elazığ - 14-15 Ekim 2025)

Zirve Etkinliği (Ankara - 02-04 Kasım 2025)

Yerel Zirve Gençlik Katılımı (Ankara - 06-07 Kasım 2025)

<https://iklimkrizi.projesi.org/>

POLİTİKA ÖNERİLERİ KİTABI

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

Gençler ve Karar Alıcılar açısından İklim Krizinin Ekonomik Yükleri İle Mücadele

İklim krizinin ekonomik yükleri ile mücadele konulu Erasmus+ gençlik katılımı projesi UMİKED Koordinatörlüğünde Burdur İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Fırat Üniversitesi, Tarım ve Orman Bakanlığı - Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı, Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü ortaklığında 01/12/2024 tarihinden 30/11/2025 tarihine kadar Elazığ ve Ankara'da ikişer adet gençlik katılımı faaliyetleri tamamlanmıştır. 12 aylık proje sürecinde 150 genç ve karar alıcı faaliyetlere dâhil olmuştur. Faaliyetlere dâhil olan karar alıcılar bakanlıkların merkez teşkilatlarındaki daire başkanları, uzmanlar ile üniversitelerdeki öğretim üyelerinden oluşturulmuştur. Faaliyetlere katılan gençler ise lise çağından doktora öğrencilerine kadar geniş bir yelpazeyi ve farklı meslek gruplarında faaliyet gösteren gençleri kapsamaktadır. Proje faaliyetleri ve çıktıları (kitaplar ve politika belgeleri aşağıdaki çevrimiçi platformlarda yayınlanmaktadır:

- <https://iklimkrizi.projesi.org/>
- <https://www.instagram.com/iklimkrizinyukleri>
- <https://x.com/iklimkriziKA154>
- <http://otlas-project.salto-youth.net/19139>
- <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/details/2024-1-TR01-KA154-YOU-000238922>

Gençler ve İklim Krizi

Gençler ve Karar Alıcılar

Erasmus+ Projeleri aracılığıyla

Politikalar oluşturabilirler, toplumsal farkındalık oluşturabilirler

İklim Krizi Nedir?

Dünya üzerinde çevresel bozulmalar, aşırı hava muhalefetleri ve hızlı artan sıcaklıklar sonucunda ortaya çıkan çevre felaketine iklim krizi adı verilir. Aynı zamanda küresel bir çevre felaketi olarak tanımlanan iklim krizinin ana nedeni fosil yakıtların yakılması sonucu ortaya çıkan sera gazlarının atmosfere salınmasıdır. Metan, azot oksit ve karbondioksit gibi gazların atmosferde birikmesi sera etkisi yaratır. Bu durum sonucunda dünyanın sıcaklığı artmaya devam eder.

GENÇLİK KATILIMI FAALİYETLERİ

Erasmus+ gençlik programları gençlere gündemdeki sorunların çözülmesi ya da farkındalıkların artırılması amacıyla politika oluşturma fırsatı vermektedir. İklim Krizinin Ekonomik Yükleri ile Mücadele konulu projede de gençler hem iklim krizi hakkında araştırmalar ve saha çalışmaları gerçekleştirdiler hem de bakanlık yetkilileri ile politikalar oluşturma deneyimi elde ettiler. Gençler dört kamu kurumundaki yetkililer ile çalışma fırsatı elde ettiler.

NELERİ TARTTIK?

Küresel iklim krizinin sonucunda neler oluyor?

- Atmosferdeki sera gazlarının artıyor.
- Küresel ısınma artıyor.
- İklim değişiklikleri (sel, kuraklık ve aşırı sıcaklar vb.)
- Biyoçeşitlilik kaybı artıyor.
- Okyanusların ısınmasıyla beraber asitlenme oluşuyor
- İklim göçleri oluyor.

NE YAPTIK?

Proje çalışmaları kapsamında gençler ve karar alıcılar ilk olarak Fırat Üniversitesi ev sahipliğinde 01-03 Temmuz 2025 tarihleri arasında gençlik katılımı etkinliklerinde buluştular. Proje kapsamında UMİKED, Fırat Üniversitesi akademisyenleri, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı ile Burdur İl Milli Eğitim Müdürlüğü uzmanları ve genç katılımcıları proje günü TBMM'den geçen iklim yasasını değerlendirdiler. Küresel iklim krizinin anlık online takip edildiği platformlardan mevcut durumu gördüler. Elazığ ilinde bulunan Keban barajını ziyaret ederek iklim krizinin etkilerini yerinde gördüler.

DAHA FAZLASI!

Genç katılımcılar ve karar alıcılara proje konusunun yanı sıra Erasmus+ programları ve Youthpass sertifikası bilgilendirmesi yapıldı.

İKLİM KRİZİN OLUŞMASINDA GENÇLERİN ROLÜ

Aşırı Tüketim Kültürü

- Hızlı moda ürünlerinin sık alınması
- Kısa sürede değiştirilen elektronik cihazlar
- “Kullan-at” alışkanlığı

Sonuç: Artan üretim, enerji tüketimi ve atık miktarı

Dijital Karbon Ayak İzi

- Uzun süreli video izleme, çevrim içi oyunlar
- Bulut depolama, sosyal medya içerik üretimi
- Kripto ve yoğun veri tüketimi

Sonuç: Veri merkezlerinin yüksek elektrik ve su tüketimi

Ulaşım Tercihleri

- Kısa mesafelerde özel araç kullanımı
- Uçak yolculuklarının artması
- Elektrikli scooter ve araçların bilinçsiz kullanımı

Sonuç: Fosil yakıt tüketimi ve dolaylı emisyon artışı

Beslenme Alışkanlıkları

- Paketli ve işlenmiş gıdaların yoğun tüketimi
- Et ve süt ürünlerinin yüksek oranı
- Gıda israfı

Sonuç: Tarım kaynaklı sera gazı salımları

Tüketimi Teşvik Eden Sosyal Medya Etkisi

- “Trend” ürünlerin özendirilmesi
- Sürdürülemez yaşam tarzlarının normalleştirilmesi

Sonuç: Toplumsal tüketim baskısının artması

İKLİM KRİZİN OLUŞMASINDA GENÇLERİN ROLÜ

Neden Gençlerle Çalıştık?

Gençler:

- İklim aktivizminin öncüsüdür
- Yeşil girişimlere açıktır
- Davranış değişimini hızlandırır

Gençlerin tüketim alışkanlıkları (*moda takibi, elektronik/dijital tüketim, tek kullanımlık ürünler*) daha fazla karbon salımı üreterek iklim krizini tetikliyor.

Gençlerin dijital alışkanlıkları (*sürekli çevrim içi olmak ve veri harcamak*) daha çok enerji harcanmasına sebep olur. Gençler iklim krizinin asıl sorumlusu değildir. En büyük pay; küresel şirketler ve yanlış politikalardadır. Yine de gençler neler yapabileceğini tartışarak aşağıda eylemlerin uygun olduğuna karar verdiler:

- *Bilinçli ve az tüketim*

- *İkinci el kullanma ve geri dönüşüm*

- *Dijital zamanı azaltma*

- *Yeşil seyahat tercihi*

- *Sosyal medya ve diğer aktivitelerle sürdürülebilir iklim davranışı farkındalığını yaygınlaştırma.*

İKLİM KRİZİN ÖNLENMESİ İÇİN ÖNERİLER:

1. BİREYLERE YÖNELİK ÖNERİLER

Bireylerin etkisi tek başına sınırlı görünse de toplumsal talebi ve politikaları belirler.

- **Tüketim Alışkanlıkları:** • Daha az ve uzun ömürlü ürün satın almak, Hızlı modadan kaçınmak, ikinci el tercih etmek, Tek kullanımlık ürünleri azaltmak
- **Enerji ve Ulaşım:** • Enerji tasarruflu cihazlar kullanmak, Toplu taşıma, bisiklet ve yürüme alışkanlığı, Kısa mesafelerde araç kullanmamak
- **Beslenme:** • Et tüketimini azaltmak, Yerel ve mevsimsel gıdaları tercih etmek, Gıda israfını önlemek
- **Vatandaşlık ve Farkındalık:** • İklim dostu politikaları desteklemek, Sosyal farkındalık çalışmaları yapmak, Gençlik ve çevre inisiyatiflerine katılmak

2. ŞİRKETLERE YÖNELİK ÖNERİLER

Şirketler, küresel emisyonların en büyük sorumlusudur.

Üretim ve Enerji: Yenilenebilir enerjiye geçiş, Enerji verimli üretim teknolojileri, Karbon ayak izini ölçme ve azaltma

Tedarik Zinciri: Sürdürülebilir ham madde kullanımı, Yerel ve düşük emisyonlu tedarik, Yeşil lojistik uygulamaları

Kurumsal Sorumluluk: Şeffaf çevresel raporlama, “Yeşil badana” yerine gerçek etki, Çalışanlara iklim eğitimi

Ürün ve Hizmetler: Uzun ömürlü, geri dönüştürülebilir ürünler, Onarım ve yeniden kullanım modelleri

İKLİM KRİZİN ÖNLENMESİ İÇİN ÖNERİLER:

3. KAMU OTORİTELERİNE YÖNELİK ÖNERİLER

Kamu otoriteleri, oyunun kurallarını koyan ana aktördür.

Politika ve Hukuk: Fosil yakıt teşviklerini kaldırmak, Karbon vergisi ve emisyon sınırları, İklim yasaları ve bağlayıcı hedefler

Enerji ve Altyapı: Yenilenebilir enerji yatırımlarını artırmak, İklim dayanıklı şehirler planlamak, Toplu taşıma ve yeşil alanları yaygınlaştırmak

Tarım ve Su Yönetimi: Sürdürülebilir tarımı desteklemek, Su tasarrufu ve kuraklık planları, Çiftçilere iklim uyum destekleri

Eğitim ve Farkındalık: Okullarda iklim eğitimi, Gençlik projeleri ve yerel katılım, Şeffaf veri ve kamu bilgilendirmesi

Özetle, İklim krizini bireyler tek başına çözemez, şirketler sorumluluk almadan ilerleme olmaz, kamu otoriteleri kararlı olmazsa sistem değişmez.

Çözüm: ortak sorumluluk + güçlü politika

İKLİM POLİTİKA HEDEFLERİ

Sera gazı emisyonlarını azaltmak, İklim dayanıklı ekonomi ve şehirler oluşturmak, Adil geçişi sağlamak, Toplumsal farkındalık ve katılımı artırmak

BİREYLERE YÖNELİK POLİTİKA ARAÇLARI

İklim dostu tüketimi teşvik eden vergi indirimleri ve teşvikler, Enerji verimli ürünlerde sübvansiyon, Toplu taşıma ve bisiklet kullanımını destekleyen yerel politikalar, Okullarda ve üniversitelerde zorunlu iklim okuryazarlığı eğitimi

ŞİRKETLERE YÖNELİK POLİTİKALAR

Karbon ayak izi ölçümünün zorunlu hale getirilmesi, Büyük şirketler için iklim raporlama yükümlülüğü Yenilenebilir enerji kullanımının teşviki, Döngüsel ekonomi ve yeşil üretim standartları, “Greenwashing”e karşı denetim ve yaptırım mekanizmaları

KAMU OTORİTELERİNE YÖNELİK POLİTİKALAR

Ulusal İklim Yasası çıkarılması, Fosil yakıt teşviklerinin kademeli olarak kaldırılması, Karbon fiyatlandırması / karbon vergisi, Yenilenebilir enerji yatırımlarının artırılması, İklim dayanıklı şehir ve altyapı planlaması, Tarımda su verimliliği ve iklim uyum destekleri, Yerel yönetimlere iklim bütçeleri

PROJE HAKKINDA >

Avrupa Birliğı, 2050 yılına kadar karbon nötr olma hedefi doğrultusunda karbon ayak izi vergisini (CBAM) hayata geçirmiştir. Türkiye'nin de AB müktesebatına uyum süreci kapsamında 2030 yılına kadar karbon vergisini uygulaması beklenmektedir. Bu vergi, yalnızca kurumları değil bireyleri de ekonomik olarak etkileyecektir. Türkiye'de sanayi, enerji, ulaşım ve tarım sektörlerindeki yoğun karbon salınımı, iklim değişikliğiyle mücadelede ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Projemiz, bireylerin ve kurumların karbon ayak izlerini azaltarak bu vergiden muaf olmalarını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Yenilenebilir enerji kullanımı, enerji verimliliği, sürdürülebilir ulaşım ve bilinçli tüketim alışkanlıklarının yaygınlaştırılması bu sürecin temel adımlarıdır.

Bu proje kapsamında, gençlerin ve kurumların bilinçlenmesine katkı sağlandı. Sorunun taraflarının çözümü de birlikte tasarlaması sağlandı.

umiked@gmail.com

<https://iklimkrizi.projesi.org/>

Ankara - Türkiye

İklim Krizinin Önlenmesi İçin Politika Önerileri

Sorun

- İklim değişikliği etkileri
- Ekosistem bozulması
- Su kaynakları azalışı

Çözüm

- Politika reformları
- İşbirlikçi projeler
- Farkındalık artırma

Mevcut Alternatifler

- Yenilenebilir enerji projeleri
- Sürdürülebilir tarım yöntemleri
- İklim eğitim programları

Eşsiz Değer Önerisi

- Yüksek etki potansiyeli
- Uzun vadeli sürdürülebilirlik
- İşbirlikçi yaklaşım

Anahtar Metrikler

- Karbon salınımı azalışı
- Yenilenebilir enerji kullanımı
- Kamu katılımı oranı

Müşteri Segmentleri

- Kamu kurumları
- Özel sektör
- STK'lar

Haksız Avantaj

- Uzman kadro
- Yenilikçi çözümler
- Stratejik ortaklıklar

Erken Benimseyenler

- Çevre dostu girişimler
- Yerel yönetimler
- Eğitim kurumları

Kanallar

- Çevrimiçi platformlar
- Yerel etkinlikler
- İş birlikleri

Maliyet Yapısı

- Araştırma ve geliştirme
- Eğitim programları
- İletişim stratejileri

Gelir Akışları

- Hibe fonları
- Sponsorluklar
- Eğitim hizmetleri

GENÇLER VE İKLİM KRİZİ

BUGÜNKÜ TERCİHLER, YARININ DÜNYASI İÇİN FARKINDALIK OLUŞTURUN

AKTİVİZM

Gençlerin sesinin, iklim krizi üzerindeki etkisini artırmanın yolları var.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Modern şehirlerin yeşil uygulamalarının gençlere etkileri ve örnekleri.

BESLENME

Sağlıklı ve bitki bazlı beslenme tercihlerinin iklim üzerindeki olumlu etkileri.

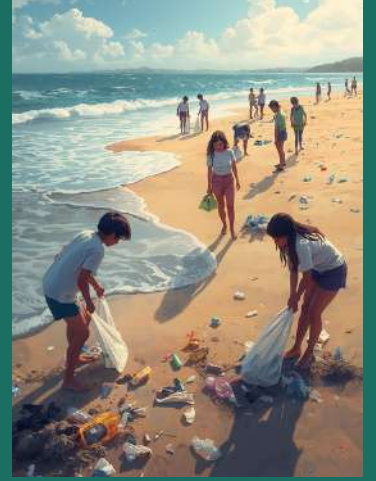
EYLEM

Bugünden başlayarak değişim yaratabilirsin!

Daha fazla bilgi için: <https://iklimkrizi.projesi.org/>

GENÇLER VE İKLİM KRİZİ

BUGÜNKÜ TERCİHLER, YARININ DÜNYASI İÇİN FARKINDALIK YARATMAK

FARKINDALIK

Gençlerin iklim krizi konusunda bilinçlenmesi ve eyleme geçmesi önemlidir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Yenilikçi çözümlerle doğayla uyum içinde yaşamak mümkündür.

EYLEM

Gençlerin katılımı, iklim değişikliğiyle mücadelede büyük bir güç oluşturur.

EYLEM

İklim kriziyle ilgili bilgileri paylaş ve harekete geç!

İKLİM KRİZİNİN EKONOMİK YÜKLERİ

Ekosistemler üzerindeki yüklerin ekonomik etkilerini inceleyen bir bakış

Afet maliyetleri ve ekonomik etkileri

İklim krizi, afet maliyetlerini artırarak **ekonomik** yükler oluşturmaktadır.

**300
milyon**

Sel, yangın ve kuraklık maliyetleri

**50
milyon**

Tarım ve gıda fiyatlarındaki artış

Erken önlemler almak, bu yükleri azaltmada kritik öneme sahiptir.

İklim Krizi Eğitimi

Ekonomik Yükler

Farkındalık ve Eğitim

▲ AFET MALİYETLERİ

%25

Sel, yangın ve kuraklık maliyetlerini artırıyor.

▲ TARIM FİYATLARI

%30

Artan iklim değişikliği gıda fiyatlarını yükseltiyor.

▲ SAĞLIK HARCAMALARI

%20

İklim değişikliği sağlık risklerini artırıyor, maliyetleri yükseltiyor.

▲ ALTYAPI MALİYETLERİ

%15 artış, geçici çözümler uzun vadede daha maliyetli oluyor.

İklim Krizinin Ekonomik Yükleri

**500
milyar €**

İklim değişikliğinin maliyetleri, yıllık olarak **500 milyar euro** civarındadır.

"Doğa, bize her zaman uyarılar yapar; biz dinlemeyi öğrenmeliyiz."

– Anonim

Ekonomik yükler, toplumun her kesimini etkileyerek, gelecek nesillerin refahını tehdit etmektedir.

%30

Tarım ve gıda fiyatlarındaki artış

Tarımsal verimlilik, **%30** oranında azalmaktadır.

150 milyar €

Sağlık harcamalarının artışı

İklim değişikliği nedeniyle sağlık sorunları, **150 milyar euro** ek maliyet yaratmaktadır.

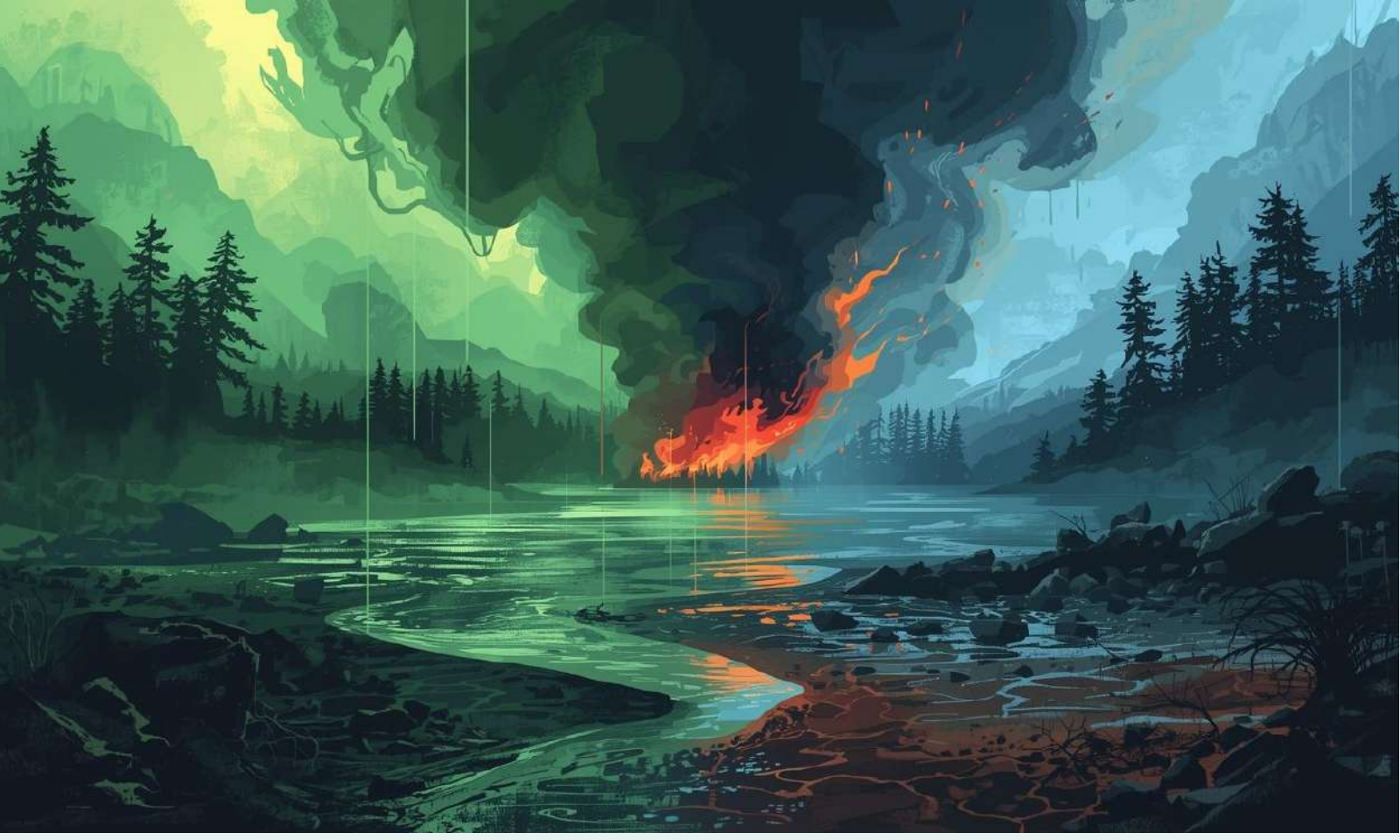
700 milyar €

Altyapı ve şehirlerin maliyetleri

İklim değişikliğiyle ilgili altyapı yenilemeleri, toplamda **700 milyar euro** gerektirebilir.

İklim krizinin ekonomik yükleri, sağlık, tarım, altyapı gibi birçok alanda derin etkiler yaratmakta ve toplumsal dengeyi tehdit etmektedir. Erken önlemler almak, bu yükleri azaltmanın anahtarıdır.

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

İklim Krizinin Ekonomik Yükleri

Küresel ısınmanın ekonomik etkileri ve
sonuçları

Afet maliyetleri

- Sel ve su baskınları
- Yangın zararı
- Kuraklık etkileri

300
milyar

Küresel afetlerin yıllık
maliyet tahmini, sürekli
artış gösteriyor.

25%

Gıda fiyatlarındaki artış
oranı, yıllık bazda
kaydedildi.

ERKEN ÖNLEMLER, MALİYETLERİ AZALTIR.

